

ЕВРОПЕЙСКИ

синтез на Описанията на професията
„професионален приемен родител“ в България,
Унгария и Румъния.

Документ № 4_2_EU_bg:

Европейски синтез на ръководствата по професии за специалистите в областта на приемната грижа в България, Унгария, Румъния и Франция

Документ, съставен от GRETA NORD ISERE

4.2_EU_fr

Този проект беше финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Отговорност за съдържанието на документа носи само неговият автор, като Комисията не е отговорна как ще се използват данните, включени в него.

СЪДЪРЖАНИЕ

1-ВА ЧАСТ.....	5
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1 ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА AFUE	7
1.1 КОНТЕКСТ	7
1.2 Цели	8
1.3 Целеви групи	9
1.4 Влияние	9
1.5 Партньорство и разпределение на ролите в рамките на партньорството по проекта	10
2 ОБЩА МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОЕКТА AFUE	12
2.1 ОСНОВИ НА МЕТОДОЛОГИЯТА	12
2.2 Подходът по компетенции (ППК), водещата линия на проекта.....	13
3 ДОКУМЕНТИ ПО ПРОЕКТА AFUE	15
4 СПЕЦИФИЧНАТА МЕТОДОЛОГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СИНТЕЗ НА РЪКОВОДСТВОТА ПО ПРОФЕСИИ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ В ОБЛАСТТА НА ПРИЕМНАТА ГРИЖА В БЪЛГАРИЯ, УНГАРИЯ И РУМЪНИЯ	17
2РА ЧАСТ	19
1 ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА ПО ИЗГОТВЯНЕТО НА ДОКУМЕНТА.....	23
1.1. Роля на партньорите.....	23
1.2. Институции, от които беше поискана информация:.....	24
1.3. Национални групи за подкрепа	25
1.4 График на дейностите	28
3ТА ЧАСТ	31
ЕВРОПЕЙСКИ.....	31
СИНТЕЗ НА.....	31
РЪКОВОДСТВОТА.....	31
ПО ПРОФЕСИИ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ В ОБЛАСТТА НА СЕМЕЙНАТА ГРИЖА В БЪЛГАРИЯ, УНГАРИЯ, РУМЪНИЯ И ФРАНЦИЯ.....	31
1 КОНТЕКСТ НА ПРОФЕСИЯТА, АКТУАЛНИ ДАННИ И ПЕРСПЕКТИВИ	33
1.1 Сектори на дейности.....	33
1.2 Видове институции	37
1.3 Място на титуляра на длъжността в организацията	38
1.4 Очаквано развитие на длъжността.....	39
2 ОПИСАНИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ И ЗАДАЧИ	42
2.1. Списък на дейностите и задачите.....	42
2.2 Описание на професионалните задачи	43



1-ВА ЧАСТ
ВЪВЕДЕНИЕ



Представяне на проекта AFUE

1.1 Контекст

Конвенцията на Обединените нации за защита правата на децата, водещ текст в областта на закрилата на детето, признава правото на всяко дете да живее с родното си семейство. Настаняването на децата в дом трябва да се прилага като последна мярка, само в случай на крайна нужда. Но в някои държави, които наскоро станаха членки на ЕС, в повечето случаи отхвърлянето от обществото на децата, били те с увреждания, изоставени или, в по-общ план, с някакъв емоционален или социален недостиг, и настаняването им в дом се оказва единствената предлагана алтернатива.

Тези практики продължават заради оказвания икономически и културен натиск. Препоръките в Доклада на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 5 март 2003 г. за подобряване съдбата на изоставените деца приканва заинтересованите държави да:

- започнат да прилагат активна политика на дезинституционализация и възстановяване на семейните връзки на детето, като бъдат развити алтернативни видове институционализация, които насърчават връщането на децата в родните им семейства, настаняването им в приемни семейства или в семейни домове, създаването на дневни центрове и др.
- започнат системно да подобряват обучението на действащия персонал с помощта, ако е необходимо, на чужди партньори.

През последните 20 години в Централна и Източна Европа протекоха важни политически, икономически и социални промени, които цялостно промениха разпределението на доходите сред населението. Тези промени веднага се отразиха и на системите за социална закрила за някои и на първо място за най-беззащитните: юношите и възрастните хора.

В България държавните власти институционализираха практиката за настаняване в дом на изоставените деца, което доведе до сериозни последици на първо място от гледна точка на набирането на квалифициран персонал, който към момента е твърде недостатъчен, за да отговори на специфичните нужди на децата. Българските власти си дадоха сметка за положението и обявиха дезинституционализацията на децата за приоритет, а намирането на алтернативни решения за полагането на грижи за тях – за необходимост, именно чрез създаването на дневни центрове.

В Румъния, след значителния спад на раждаемостта през 60-те години на XX в., правителството бързо въведе политика за насърчаване на раждаемостта, като я съчета с предоставяне на семействата на възможността да оставят децата си в държавни домове. (Закон 3/1970, с който се урежда оставянето на деца в сиропиталищата). Благодарение на политическата воля съществуващите закони да бъдат променени, законът за изоставянето на деца в учрежденията от 1997 г. беше отменен.

Междувременно, във Франция беше въведена държавната диплома за семейни асистенти (DEAF), която осигурява промяна в правния статут на семейните асистенти. Чрез нея се цели повишаване на качеството на грижите като се въвеждат допълнителни предварителни условия за придобиването ѝ, обогатява се съдържанието на задължителното обучение и се предоставя по-голяма сигурност на тези професионалисти. Дипломата цялостно влезе в сила на 1 януари 2007 г., като основната ѝ цел е да позволи на семейните асистенти да получават професионални дипломи след като преминат задължителното обучение, предвидено в член L. 421.15 от Кодекса за социалните дейности и семействата. Във Франция всичките 46 800 действащи семейни асистенти полагат грижи за близо 65 000 деца (тоест средно по 1.7 деца на приемно семейство), след съдебно решение в 9 от 10 случая. Държавната диплома за семейни асистенти удостоверява придобиването на необходимите компетенции, за да могат родителите да посрещат по подходящ начин в домовете и семействата си малолетни или млади подрастващи в рамките на социалното подпомагане на детството или при настаняване след съдебно решение. Обучението, което преминават кандидатите, за да получат подобен документ, се основава на професионално ръководство (определяне на професията / контекст на действие, ръководство за функциите / дейностите и ръководство за компетенциите), което очертава структурата както на самото обучение, така и на сертифицирането, което удостоверява придобиването на необходимите компетенции.

1.2 Цели

Държавите членки на Европейския съюз имат нужда от възможности за настаняване на деца (от 0 до 18 години) в неравностойно положение или деца, преживели социален разрыв. Директивите в рамките на европейските политики настойчиво приканват присъединилите се към Европейския съюз държави да подкрепят обща политика за дезинституционализация.

В повечето държави една част от лицата, които работят с различните целеви групи, са доброволци или служители без реална квалификация, които в работата си се опират повече на интуицията си, отколкото на реално придобити знания и умения. Полаганите грижи за тези деца не са хармонизирани в различните държави в Европейския съюз.

Основна цел на проекта AFUE е на европейско ниво да бъде въведена хармонизирана практика за полагане на грижи за деца в неравностойно положение, както и да се хармонизира съдържанието на обученията за професионалистите, като за основа се използва френска диплома, която признава иновативна от гледна точка на полагането на грижи професионална практика.

При осъществяването на трансфера на румънските, българските и унгарските партньори ще бъде предоставен достъп до френския опит, а именно до дипломата за семейни асистенти. Румънските, българските и унгарските партньори ще могат да усвоят частично или цялостно тази диплома и съставните ѝ части, което ще зависи от целите, които си поставят и правната рамка, в която развиват дейността си. Различните дейности, предвидени по проекта, ще допринесат за адаптирането на трансферираните части, така че да се вземат предвид всички особености на контекста в тези три държави.

Изпълнението на проекта AFUE ще доведе до професионализиране на социалните актьори. По този начин семейните асистенти ще бъдат обучени по-добре, ще бъдат по-компетентни, по-ефикасни и като цяло по-способни да се справят със ситуациите,

в които попадат. Способностите им да осъществяват контакт и придобитото ноу-хау ще бъдат доразвити по отношение на практиката в областта на общуването, приемането и придружаването, способността им да реагират в различни по вид и дори спешни ситуации (да наблюдават, анализират и действат), техническите познания, които използват в ежедневието (хигиена, удобство, сигурност, разговори, хранене и др.), основните им научни познания (психология, педиатрия). Обучаващите организации ще обновят и адаптират предлаганите обучения, които ще бъдат валидирани в 4 европейски държави (България, Румъния, Унгария и Франция).

По този начин проектът подкрепя изработването на система за обучение, включваща общи европейски инструменти, чрез които да се насърчава прозрачността и признаването на компетенциите. Чрез планирания подход в рамките на проекта ще бъде въведено понятието за сертифициране на компетенции от гледна точка на професионалните дейности, които трябва да бъдат изпълнявани от семейните асистенти.

1.3 Целеви групи

Целевите групи при трансферирането на тази диплома ще бъдат:

- Семейните асистенти в 3-те държави партньори – България, Румъния и Унгария, които имат голяма нужда от професионализация на практиките си;
- Обучителите от обучаващите организации, чиито практики по страни се различават, и които притежават или не притежават адаптирани педагогически ресурси;
- В по-общ план, всички работещи в социалния сектор и в областта на подпомагането на детството.

Разбира се, крайната целева група са всички деца в неравностойно положение, на които осъществяването на този проект ще позволи да бъдат настанявани при по-добри условия и да бъдат възстановени така важните за развитието им социални връзки.

1.4 Влияние

Влияние върху социалните работници:

Колкото до действащите лица на място, тоест „социалните работници”, те ще бъдат по-добре обучени, ще бъдат по-компетентни и по-способни да се справят с всички спешни ситуации, пред които бъдат изправени.

Всичко това ще се изрази чрез развиването на:

- Способностите им да установяват контакт и ноу-хау при организирането на занимания, общуването, приемането и придружаването.
- Способността им да реагират при различни по вид и дори спешни ситуации (да наблюдават, анализират и действат).
- Способността им да обменят информацията относно физическото и душевно състояние на членовете на „подкрепящия” екип.
- Техническите им познания, които използват в ежедневието (хигиена, удобство, сигурност, разговори, хранене и др.), и познанията им за функционирането на специализираните технически институции.

- Основните им научни познания (психология, педиатрия), за да могат да работят ефикасно в смесените екипи с лекари специалисти.
- Овладяването на методите за обучение и мисловните процеси.

Влияние върху обучаващите организации:

Обучаващите организации ще бъдат директни потребители, като се имат предвид нуждите им и съществуващата липса на програми в този сектор. Организацията във всяка държава, които дават препоръки и отпускат средства, които ще имат отношение към дейностите, са чувствителни относно разходването на средствата и дълготрайния ефект от предлаганото.

Влияние върху предлаганото професионално обучение и прозрачността на квалификациите: обучаващите организации ще разполагат с обновен и адаптиран набор от обучения в 4 европейски държави (България, Румъния, Унгария и Франция).

1.5 Партньорство и разпределение на ролята в рамките на партньорството по проекта

Основните цели на проекта, типологията на дейностите, които ще бъдат развивани за постигането на същите, броят, както и взаимното допълване на партньорите и подкрепящите организации изискват добре структурирана организация и строго управление. Всичко това беше обсъдено от партньорите, които заедно определиха начина на действие.

Партньори по проекта са 11 организации от 4-те държави (България, Франция, Унгария и Румъния). Става въпрос за центрове за професионално начално и продължаващо обучение, консултантски фирми, университети, асоциации и национални агенции.

Основните цели на проекта, типологията на дейностите, които ще бъдат развивани за постигането на същите, разнообразието на целевите сектори, потребителите и бенефициентите, броят, както и взаимното допълване на партньорите и подкрепящите организации изискват добре структурирана организация и строго управление, които трябва да бъдат разработени в началото на проекта.

Всичко това беше обсъдено от партньорите, които заедно определиха следния начин на действие:

- Избор на „водеща по проекта” организация, която да отговаря за промотирането и за научното, административно и финансово управление на проекта: П0: Софийски университет (България);
- Избор на „главен координатор”, натоварен с цялостното координиране на проекта между различните партньори, които последователно ще изпълняват ролята на ръководители по проекта: П4: GIP FIPAG (Франция);
- Избор във всяка държава, с изключение на Гърция, на „ръководеща” организация, която да заеме мястото на главния координатор. Тя ще бъде натоварена с координацията на действията за осъществяване на главните цели през времетраенето на проекта в своята държава. П5: GRETA NORD ISERE за Франция, П2: ИСП за България, П10 : Асоциация PARTENER за Румъния, П7: Университет в гр.Печ за Унгария;

- Избор на организация, изпълняваща ролята на „постоянен външен оценител“ на начина на изпълнение на проекта, използваните методологии, постигнатите резултати и особено на изработените документи и тяхната валоризация. Беше избрана организацията GRETA VIVARAIS PROVENCE. Същата ще отговаря за качествения контрол за целия период на проекта;
- Избор на експертни организации, натоварени с изследователската работа и съставянето на документацията, които да са в пряка връзка с ръководителите във всяка държава.

Партньори по проекта са следните организации:

БЪЛГАРИЯ:

- Софийски университет „Св.Климент Охридски“ (инициатор на проекта);
- Институт по социални дейности и практики (ИСДП);
- Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО).

ФРАНЦИЯ:

- Сдружение с обществена цел - Професионално обучение и интеграция към Академията в Гренобъл (GIPFIPAG);
- Greta Nord Isère – Център за продължаващо обучение;
- Greta VIVARAIS PROVENCE (Оценител).

УНГАРИЯ:

- Университет в гр.Печ.

РУМЪНИЯ:

- Университет „Александру Йоан Куза“ в гр.Яш;
- Регионална дирекция за защита правата на детето в гр.Яш;
- Асоциация PARTENER – Инициативно обединение за местно развитие в гр.Яш.



Обща методология на проекта AFUE

2.1 Основи на методологията

Трансферът на френската квалификация “Семеен асистент” ще се осъществи чрез няколко вида трансфер:

- **Трансфер по географски признак:** Става въпрос за трансфер на френската квалификация “Семеен асистент” към 3-те държави партньори по проекта (България, Румъния и Унгария), като се отчетат културните особености, с цел хармонизиране на практиките в 4-те европейски държави, установени съгласно европейската политика. При осъществяването на трансфера на румънските, българските и унгарските партньори ще бъде предоставен достъп до френския опит, а именно до дипломата за семейни асистенти. Румънските, българските и унгарските партньори ще могат да усвоят частично или цялостно тази диплома и съставните ѝ части, което ще зависи от целите, които си поставят и правната рамка, в която развиват дейността си. Различните дейности, предвидени по проекта, ще допринесат за адаптирането на трансферираните части, така че да се вземат предвид всички особености на контекста в тези три държави.
- **Трансфер на методологията:** Във връзка с този проект за трансфер ще бъде засегнато и споделянето от всички европейски партньори на една и съща педагогическа култура, съсредоточена около един-единствен подход, а именно „Подходът по компетенции” (ППК). Тази обща педагогическа култура, предавана чрез работата на европейската общност в областта на обучението, се основава на търсенето на най-доброто и адекватно съотношение между обучението и професионалните задължения. Постепенно ППК беше изграден около методология, обоснована от определени икономически нужди, въз основа на която бяха създадени определени механизми за обучение, за да се отговори на тези нужди. Подредбата е следната: ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ – НЕОБХОДИМИ КОМПЕТЕНЦИИ – СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО – СЕРТИФИЦИРАНЕ. Благодарение на проекта всички партньори, и на първо място тези от Централна и Източна Европа, ще споделят този възглед за целите на обучението.
- **Трансфер по сектори:** Една от дейностите по проекта се състои в това в периода на диагностицирането да се определят различните законови и правни рамки на закрилата в държавите партньори. Изследването и заключенията, свързани с проблематиката на изоставянето и социалните рискове, могат да засегнат и други сектори: законодателство, правосъдие, превенция, посредничество. Може да се обмисли и идеята за трансфер към други професии от областта на здравеопазването, при които е широко засегнато помагащото взаимодействие. Освен това инженерингът на компетенциите (модулирането) и цялостният инженеринг на проекта могат да бъдат трансферирани към всеки друг сектор.

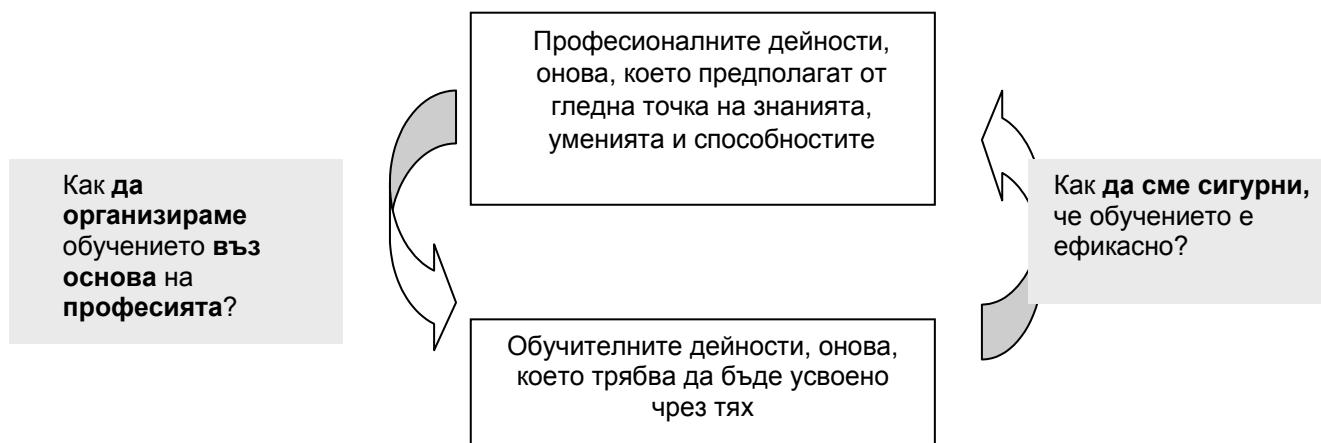
За да бъде осъществен този трансфер, беше решено, че е необходимо да:

- Се определят ограниченията на развитието на помагачното взаимодействие в различните държави;
- Се адаптира и трансферира инженеринг на обучението, за да се осигурят инструменти на обучаващите организации и институции от вида заетост/обучение, с цел професионализация на социалните работници, осигуряващи помагачо взаимодействие;
- Се осигури адаптирано и обновено предлагане на обученията, включващо особеностите на целевите групи като средство за развитие на помагачното взаимодействие в услуга на националните и европейски солидарни политики;
- Се концептуализират по-добре проблематиките, свързани с приемната грижа, да се идентифицира по-точно мрежата от действащи лица;
- Се консолидират знанията и да се улесни разрешаването на проблеми в тази област.

2.2 Подходът по компетенции (ППК), водещата линия на проекта

Постепенно учителите разработиха подход, целящ “обучението да се възприема като лост за икономическо развитие”. Това е Подходът по компетенции.

ППК е подход, гледна точка, водеща линия, която осмисля учителните практики. Съгласно тази водеща линия съществуващите професионални практики трябва да се обвържат в една длъжност и със съответното обучение на титулярите в тази професионална област по такъв начин, че постигнатото по време на обучението наистина да бъде приложено на работното място.



Тази водеща линия (ППК) доведе до появата на нова област компетенции на учителите – **инженеринга на обучението**.

За целите на проекта на този термин дадохме следното определение:

« Съвкупност от техническите методи, прилагани по време на обучение ». Анализът е съсредоточен върху конкретна организация или служба. Следователно инженерингът на обучението е съвкупност от методи, инструменти и подходи, целящи да:

- Се анализира проблематиката, свързана с човешките ресурси при определена организация на труда;
- Се изрази тази тематика в образователни нужди;

- Се определят условията, при които това обучение може да отговори на нуждите;
- Се направи оценка дали дейността е имала очаквания ефект върху проблематиката;
- Се нанесат поправки, ако е необходимо.

В рамките на трансфера бяха използвани методологии за инженеринг на обучението, като се прилагаше Подходът по Компетенции.

Изборът на методология беше засегнат в следните документи:

- Методология на установяване на актуалното състояние в 3-те държави;
- Методология на изработване на Ръководствата по професии;
- Методология на позициониране на обучението като средство в Европейската рамка на професионалните сертификати.



Документи по пректа AFUE

В рамките на проекта за трансфер партньорите ще трябва да съставят множество документи. До всички тях ще бъде осигурен безплатен достъп в Интернет страницата на проекта www.projetafue.eu. Документите по проекта са следните:

Но.	Наименование	Код
1	Актуално състояние на възможностите за осигуряване на социални и образователни грижи за децата в неравностойно положение и диагностика на нуждите от професионализация в България	1_BG_fr 1_BG_bg
	Актуално състояние на възможностите за осигуряване на социални и образователни грижи за децата в неравностойно положение и диагностика на нуждите от професионализация в Унгария	1_HU_fr 1_HU_hu
	Актуално състояние на възможностите за осигуряване на социални и образователни грижи за децата в неравностойно положение и диагностика на нуждите от професионализация в Румъния	1_RO_fr 1_RO_ro
2	Европейски синтез на актуалното състояние и диагностика на нуждите от професионализация в Румъния, България и Унгария	2_EU_fr 2_EU_bg 2_EU_hu 2_EU_ro
3	Изследване на условията за прехвърляне на френската квалификация „Семеен асистент“ на базата на актуалното състояние и диагностиката на нуждите от професионализация в България, Унгария и Румъния. Анекс: Наръчник за трансфериране.	3_EU_fr 3_EU_bg 3_EU_hu 3_EU_ro
4.1	Ръководства за упражняване на професиите за специалистите в областта на приемната грижа в България	4.1_BG_fr 4.1_BG_bg
	Ръководства за упражняване на професиите за специалистите в областта на приемната грижа в Унгария	4.1_HU_fr 4.1_HU_hu
	Ръководства за упражняване на професиите за специалистите в областта на приемната грижа в Румъния	4.1_RO_fr 4.1_RO_ro
4.2	Европейски синтез на ръководствата за упражняване на професиите за специалистите в областта на приемната грижа в България, Унгария и Румъния	4.2_EU_fr 4.2_EU_bg 4.2_EU_hu 4.2_EU_ro
5.1	Ръководства за обучение на специалисти в областта на приемната грижа в България (ръководства за сертифициране, европейска модулна програма за обучение)	5.1_BG_fr 5.1_BG_bg

	Ръководства за обучаване на специалисти в областта на приемната грижа в Унгария (ръководства за сертифициране, европейска модулна програма за обучение)	5.1_HU_fr 5.1_HU_hu
	Ръководства за обучаване на специалисти в областта на приемната грижа в Румъния (ръководства за сертифициране, европейска модулна програма за обучение)	5.1_RO_fr 5.1_RO_ro
5.2	Европейски синтез на ръководствата за обучаване на специалисти в областта на приемната грижа в България, Унгария и Румъния (ръководства за сертифициране, предлагане на модулни обучения)	5.2_EU_fr 5.2_EU_bg 5.2_EU_hu 5.2_EU_ro
6	Сборник с педагогическите инструменти в България, Унгария, Франция и Румъния за обучението на специалисти в областта на приемната грижа	6_EU_fr 6_EU_bg 6_EU_hu 6_EU_ro
7	Европейска програма за обучение на обучители за трансфера на ресурсите и реализираните продукти	7_EU_fr 7_EU_bg 7_EU_hu 7_EU_ro
8	Интернет страница	www.projetafue.eu
9	CD ROM „Приемната грижа в Европа”	



Специфичната методология на


Европейския синтез на ръководствата по професии на специалистите в областта на приемната грижа в България, Унгария и Румъния

Европейският синтез на ръководствата по професии на специалистите в областта на приемната грижа в България, Унгария и Румъния беше изготвен въз основа на следните анализи:

- Във всяка една от 3-те държави на трансфер беше изработено ръководство за професията въз основа на анализа на длъжностите, имащи отношение към приемната грижа, и съпоставянето им с елементите на трансфера на база френското ръководство;

- След одобрение, въз основа на взаимното им допълване, 3-те ръководства бяха съпоставени, анализирани и обединени в европейски синтез.





2РА ЧАСТ
МЕТОДОЛОГИЯ
на работа

Държавите членки на Европейския съюз имат нужда от възможности за настаняване на деца (от 0 до 18 години) в неравностойно положение или деца, преживели социален разрыв, тоест деца, лишени от емоционалната подкрепа на родителите си или от грижи за образованието им. Директивите в рамките на европейските политики настойчиво приканват присъединилите се към Европейския съюз държави да подкрепят обща политика за дезинституционализация.

В повечето държави една част от лицата, които работят с различните целеви групи, са доброволци или служители без реална квалификация, които в работата си се опират повече на интуицията си, отколкото на реално придобити знания и умения. Полаганите грижи за тези деца не са хармонизирани в различните държави в Европейския съюз.

Основна цел на проекта е на европейско ниво да бъде въведена хармонизирана практика за полагане на грижи за деца в неравностойно положение, както и да се хармонизира съдържанието на обученията за специалистите, като за основа се използва френска диплома, която признава иновативна от гледна точка на полагането на грижи професионална практика. Става въпрос за трансфер на квалификацията „Семеен асистент“, която вече съществува във Франция, в 3-те държави партньори (България, Румъния и Унгария), като се отчетат културните и други особености, за да се осъществи хармонизация на практиките в 4-те европейски държави, отговаряща на европейската политика.

При осъществяването на трансфера на румънските, българските и унгарските партньори ще бъде предоставен достъп до френския опит, а именно до дипломата за семейни асистенти. Румънските, българските и унгарските партньори ще могат да усвоят частично или цялостно тази диплома и съставните ѝ части, което ще зависи от целите, които си поставят и правната рамка, в която развиват дейността си. Различните дейности, предвидени по проекта, ще допринесат за адаптирането на трансферираните части, така че да се вземат предвид всички особености на контекста в тези три държави.

Във връзка с този проект за трансфер ще стане дума и за споделяне от всички европейски партньори на една и съща педагогическа култура, съсредоточена около един-единствен подход, а именно „Подходът по компетенции“ (ППК). Тази обща педагогическа култура, предавана чрез работата на европейската общност в областта на обучението, се основава на търсенето на най-доброто и адекватно съотношение между обучението и професионалните задължения. Постепенно ППК беше изграден около методология, обоснована от определени икономически нужди, въз основа на която бяха изградени определени механизми за обучение, за да се отговори на тези нужди. Подредбата е следната: ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ – НЕОБХОДИМИ КОМПЕТЕНЦИИ – СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО – СЕРТИФИЦИРАНЕ. Благодарение на проекта всички партньори, и на първо място тези от Централна и Източна Европа, ще споделят този възглед за целите на обучението.

Проектът AFUE цели и трансфер по сектори. Една от дейностите по проекта се състои в това в периода на диагностицирането да се определят различните законови и правни рамки на закрилата в държавите партньори. Изследването и заключенията, свързани с проблематиката на изоставянето и социалните рискове, могат да засегнат и други сектори: законодателство, правосъдие, превенция,

посредничество. Може да се обмисли и идеята за трансфер към други професии от областта на здравеопазването, при които е широко засегнато помагачото взаимодействие. Освен това инженерингът на компетенциите (модулирането) и цялостният инженеринг могат да бъдат трансферирани във всеки друг сектор.

За да бъде осъществен този трансфер, беше решено, че е необходимо да:

- Се определят ограниченията на развитието на помагачото взаимодействие в различните държави;
- Се адаптира и трансферира инженеринг на обучението, за да се осигурят инструменти на обучаващите организации и институции от вида заетост/обучение, с цел професионализация на социалните работници, осигуряващи помагачо взаимодействие;
- Се осигури адаптирано и обновено предлагане на обучения, включващо особеностите на целевите групи като средство за развитие на помагачото взаимодействие в услуга на националните и европейски солидарни политики;
- Се концептуализират по-добре проблематиките, свързани с приемната грижа, да се идентифицира по-точно мрежата от действащи лица;
- Се консолидират знанията и да се улесни разрешаването на проблеми в тази област.

В рамките на проекта партньорите ще разполагат с европейски синтез (ръководства за упражняване на професии и организиране на обучения, обучителни програми) за длъжността „Семеен асистент“. Този корпус от инструменти за инженеринга на обучението ще бъде събран на базата на документи, които ще бъдат адаптирани в България, Румъния и Унгария.



Организация на работата по

изготвянето на документа

1.1. Роля на партньорите

За България:

Ролята на участниците в групата за подкрепа зависеше от задачите и функциите на институциите, които представляваха, както и от компетенциите им. Групата за подкрепа беше разделена на две работни подгрупи. Основната задача на първата група беше да състави документа. В нея бяха включени преди всичко представители на ИСДП, Софийския университет „Св.Климент Охридски“, Националната агенция за професионално обучение и образование и комплексите за социални услуги за деца и семейства в гр.София, гр.Шумен и гр.Пазарджик. Основната задача на втората група беше да валидира изготвения документ, да набележи отправните точки и да даде препоръки. В тази група бяха включени експерти от Агенцията за социално подпомагане и Националната агенция за закрила на детето.

За Румъния:

Документът беше изготвен въз основа на сътрудничество и след консултиране на следните организации и лица:

- От страна на университета „Ал. Й. Куза“ в гр.Яш в изработването на документа участва доц. Д-р Коншу СОАТУ;
- Генералната дирекция за социално подпомагане и закрила на детето (DGASPC) в гр.Яш беше представена от изпълнителния си директор инж. Флорин ЙОН, зам.изпълнителния си директор по въпросите на социалното подпомагане на децата и семействата – юрист Никулина КАРАКСОНИ, Ангелина ЕНАЧЕ – координатор в Ресурсния и консултативен център за професионални приемни майки и др.
- Асоциация PARTENER - Инициативно обединение за местно развитие в гр.Яш, беше представена от Катален ИЛАСКУ, учител и консултант в областта на професионалното обучение, и Алина ЦИОРНЕИ, съветник по въпросите на продължаващото обучение;
- Бяха организирани консултации с представители на други областни дирекции за социално подпомагане и закрила на детето, както и на структури за обучение и квалификация (Национален съвет за професионално обучение на възрастни) и за професионално асоцииране (Национален колеж за социални асистенти).

За Унгария:

Изброените по-долу професионалисти (вж. т.1.3. Национални групи за подкрепа за Унгария) изготвиха настоящата версия, след като работиха в екип и проведоха индивидуални консултации.

1.2. Институции, от които беше поискана информация:

За България:

- Софийски университет;
- ИСДП;
- Национална агенция за професионално обучение и образование;
- Център за обществена подкрепа в гр.София;
- Център за обществена подкрепа в гр.Шумен;
- Център за обществена подкрепа в гр.Пазарджик;
- Регионален център за приемни семейства в гр.София;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Перник;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Шумен;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Смолян;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Габрово;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Търговище;
- Регионален център за приемни семейства в гр.Велико Търново;

За Румъния:

- Генерална дирекция за социално подпомагане и закрила на детето в гр.Яш (Държавни служби за социално подпомагане);
- Местна служба за социално подпомагане в гр.Ботошани (Държавни служби за социално подпомагане);
- Общностна дирекция за подпомагане в гр.Яш (Държавни служби за социално подпомагане);
- Генерална дирекция за социално подпомагане и закрила на детето в гр.Васлуй (Държавни служби за социално подпомагане);
- Национален колеж за социални асистенти (Национална професионална организация);
- Университет „Ал. Й. Куза” гр.Яш (университет);
- Университет „Бая Маре” (университет);
- Асоциация PARTENER – Инициативно обединение за местно развитие в гр.Яш (НПО с дейност/експертност в социалната област);
- „Каритас Румъния”(НПО с дейност/експертност в социалната област);
- Национален център за професионално обучение на възрастни (CNFPA) (Национална агенция за регламентиране на продължаващото обучение);

За Унгария:

Местното управление на област Бараня

Бюро за закрила на детството

Център за закрила на детството на област Бараня

1.3. Национални групи за подкрепа

За България:

Организация	Име	Длъжност	За контакт
Национална агенция за закрила на детето	Даринка Янкова	Главен секретар	Гр.София, ул.Триадица №2 Тел.: +359 2 933 90 50
Дирекция „Държавна политика за детето” на Националната агенция за закрила на детето	Цвета Антонова	Директор	Гр.София, ул.Триадица №2 Тел.: +359 2 933 90 32
Дирекция „Закрила на детето” на Агенцията за социално подпомагане	Офелия Кънева	Директор	Гр.София, ул.Триадица №2 Тел.: +359 2 933 90 37
Национална агенция за професионално обучение и образование	Пенка Николова	Държавен експерт	Гр.София, бул.Цариградско шосе №125 Тел.: +359 2 973 33 58
Център за обществена помощ, гр.София	Биляна Койчева	Директор	Гр.София, ул.Пиротска №175 Тел.: +359 2 920 42 38 Ел. адрес: sapi_slaveykov@abv.bg
Комплекс за социални услуги за деца и семейства, гр.Шумен	Венета Господинова	Директор	Гр.Шумен, ул.Димитър Благоев №12 Тел.: + 359 54 852 47 13 Ел. адрес: ksh@abv.bg
Комплекс за социални услуги за деца и семейства, гр.Пазарджик	Яна Станева	Директор	Гр.Пазарджик, бул.Александър Стамболийски №48 Тел.: + 359 34 447 530 Ел. адрес: ksh_pazardjik@abv.bg
Институция за деца „Петко Рачов Славейков”, гр.София	Надя Джунова	Директор	Гр.София, ул.Пиротска №175 Тел.: + 359 2 822 33 03
Факултет за начална и предучилищна педагогика, Софийски университет	Доц. Д-р Нели Петрова-Димитрова	Университетски преподавател	Гр.София, ул.Шипченски проход №69А Тел.: +359 2 872 08 93
Институт за социални дейности и практики	Д-р Надя Стойкова	Изпълнителен директор	22 rue de Lulin planina, Sofia tél. +359 2 852 47 13 e-mail: sapi@abv.bg

Институт за социални дейности и практики	Яница Неделчева	Обучител	Гр.София, ул.Пиротска №175 Тел.: +359 2 920 42 38
Факултет за начална и предучилищна педагогика, Софийски университет	Христина Оцетова	Асистент в СУ	Гр.София, ул.Шипченски проход №69А Тел.: +359 2 872 08 93
Факултет за начална и предучилищна педагогика, Софийски университет	Марина Пиронкова	Асистент в СУ	Гр.София, ул.Шипченски проход №69А Тел.: +359 2 872 08 93
Факултет за начална и предучилищна педагогика, Софийски университет	Стефан Стефанов	Асистент в СУ	Гр.София, ул.Шипченски проход №69А Тел.: +359 2 872 08 93

За Румъния:

Обучителите, осъществили анализите на длъжностите (РП)

Име	Длъжност	Институция	Държава
Коншу СОАТУ	Доц.д-р	Университет „Ал.Й.Куза”	РУМЪНИЯ
Адриан НЕТЕДУ	Доц.д-р	Университет „Ал.Й.Куза”	РУМЪНИЯ
Даниела СОИТУ	Доц.д-р	Университет „Ал.Й.Куза”	РУМЪНИЯ
Камелия МОРАРИУ	Ст.ас.д-р	Университет „Ал.Й.Куза”	РУМЪНИЯ
Михаела РАДОИ	Д-р и учител	Университет „Ал.Й.Куза”	РУМЪНИЯ
Катален ИЛАСКУ	Съветник в областта на професионалното обучение	Асоциация PARTENER GIDL	РУМЪНИЯ
Алина СИОРНЕИ	Съветник в областта на продължаващото обучение	Асоциация PARTENER GIDL	РУМЪНИЯ
Ангелина ЕНАЧЕ	Обучител	Главна дирекция за социално подпомагане и закрила на детето, гр.Яш	РУМЪНИЯ

Професионалистите, участвали в изработването на РП

ИМЕ	ДЛЪЖНОСТ	УЧРЕЖДЕНИЕ	ДЪРЖАВА
Никулина КАРАКСОНИ	Зам.ген.директор и юрист	Главна дирекция за социално подпомагане и закрила на детето, гр.Яш	РУМЪНИЯ
Ангелина ЕНАЧЕ	Психолог и координатор на консултативния център за приемни майки	Главна дирекция за социално подпомагане и закрила на детето, гр.Яш	РУМЪНИЯ
Лилиана МИХАЛЧЕВА	Социален асистент и координатор	Главна дирекция за социално подпомагане и закрила на детето, гр.Яш	РУМЪНИЯ

За Унгария:

Обучителите, провели анализите на длъжностите (РП)

Име	Длъжност	Институция	Държава
Д-р Сандор КОВАЧ	Доцент, пенсионер	Pécsi Tudományegyetem (Университет в гр.Печ)	УНГАРИЯ
Д-р Бела КОЗМА	Директор	Comenius Szakképző Intézet (Институция за професионално обучение „Комениус”)	УНГАРИЯ

Професионалистите, участвали в изработването на РП

ИМЕ	ДЛЪЖНОСТ	УЧРЕЖДЕНИЕ	Pays
Йозеф КОЧ	Специалист докладчик по въпросите на закрилата на детето	Baranya Megyei Önkormányzat Hivatala (Кметство на област Бараня)	УНГАРИЯ
Вероника ВАРГА	Специалист консултант по въпросите на методологията	Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ (Център за закрила на детето на област Бараня)	УНГАРИЯ

1.4 График на дейностите

График на провеждане на международните работни срещи, свързани с
Ръководствата по професии:

Вид на групата	Място	Дати	Тема
Международна работна среща	гр.Бургоан	3-5 май 2010 г.	Подготовка за изработването на ръководство за професия
Международна работна среща	гр.София	28-29 юни 2010 г.	Първи дискусии, контрол
Международна работна среща	гр.Будапеща	20 декември 2010 г.	Оценяване, поправки
Международна работна среща	гр.Лион	4–5 април 2011 г.	Оценяване, поправки

За България:

График на провеждане на работните срещи, свързани с Ръководството за професията:

Тема	Място	Дати
Разпределяне на задачите	Национална агенция за професионално обучение и образование	09.09.2010 г.
Разпределяне на задачите	ИСДП	06.01.2011 г.
Разпределяне на задачите	Факултет за начална и предучилищна педагогика, Софийски университет	13.04.2011 г.
Валидиране на промени; Разпределяне на задачите	Национална агенция за професионално обучение и образование	16.06.2011 г.
Разпределяне на задачите	Национална агенция за професионално обучение и образование	12.09.2011 г.

За Румъния:

График на провеждане на работните срещи, свързани с Ръководството за професията:

НО.	ТЕМА	МЯСТО	ДАТИ
1	Събрание за подготовка и разпределение на ролята вътре в екипа на румънските партньори за уточняване на мястото на РП в схемата за изпълнение на проекта AFUE за въвеждане в Румъния на професията „приемна майка”, представена на събранието в гр.Бургоан Жайо	гр.Яш	8-9 юни 2010 г.
2	Съставяне на РП за „приемни майки” в Румъния	гр.Яш	10-24 юни 2010 г.
3	Събрание за валидиране на РП, която да бъде представена по време на Управителния съвет в гр.София, България, на 28-29.06.2010 г.	гр.Яш	25 юни 2010 г.
4	Събрание за уточняване на съдържанието и вида, в който да се представи РП след направените по време на Управителния съвет в гр.София, България, на 28-29.06.2010 г. уточнения	гр.Яш	7-8 юли 2010 г.
5	Събрания за нанасяна на окончателните корекции по РП за „приемни майки” в Румъния	гр.Яш	10 и 24 септември 2010 г.
6	Събрание за валидиране на РП за „приемни майки” в Румъния и за нейното място в схемата на проекта AFUE	гр.Яш	4 октомври 2010 г.

За Унгария:

График на провеждане на работните срещи, свързани с Ръководството за професията:

Тема	Място	Дати
Представяне на проект, план за действие	РТЕ FEEK (Университет в гр.Печ)	1 юни 2010 г.
Обобщение на професионалните дейности на семейните асистенти	РТЕ FEEK (Университет в гр.Печ)	9 юни 2010 г.
Съставяне на ръководството за професията	РТЕ FEEK (Университет в гр.Печ)	25 юни 2010 г.



3ТА ЧАСТ

ЕВРОПЕЙСКИ

СИНТЕЗ НА

РЪКОВОДСТВОТА

ПО ПРОФЕСИИ НА

ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ В

ОБЛАСТТА НА СЕМЕЙНАТА

ГРИЖА В БЪЛГАРИЯ, УНГАРИЯ,

РУМЪНИЯ И ФРАНЦИЯ



Контекст на професията, актуални

данни и перспективи

1.1 Сектори на дейности

За България:

„Семейната грижа” притежава всички характеристики на професионалните дейности от групата на професиите в областта на помагачното взаимодействие. По своята същност тя прилича на професията на възпитателите в специализираните институции, тъй като и в двата случая става въпрос за **осигуряване на грижи на пълно работно време на деца, чиито родители изпитва дългосрочни трудности, поради което не са в състояние да изпълняват родителските си задължения.**

Най-съществената разлика с професията на възпитателите в специализираните институции се състои в мястото, където се упражнява професията. При семейната грижа това е домът на приемното семейство, докато при възпитателите това е специализираната институция. Обикновено приемната грижа и осиновяването се бъркат именно заради мястото на предоставяне на грижи. Липсата на трудов договор и на заплата за труда, полаган от приемните родители доброволци, също води до объркване, свързано с вида на грижата и приликите между осиновяването и приютяването на деца от близките им или от членове на собственото им семейство.

Професионализацията в сектора на „приемната грижа” ще доведе до уточняване на понятията и до ясно класифициране на видовете грижи за деца (вж. таблицата по-долу).

С изключение на осиновяването, всички останали форми на полагане на грижи за деца са грижи, споделени в различна степен с биологичните родители.

В действителност, става въпрос за различни видове услуги, предоставяни на биологичните родители, които изпитват затруднения да се грижат за децата си. Предлагащите услуги се определят като заместители на родителската грижа за различен по продължителност времеви отрязък (от няколко часа в детската ясла или детската градина за работещите родители, които преотстъпват на професионалистите правото да удовлетворяват основните нужди на децата, до месеци и дори години в случаите на деца в риск, чиито родители не полагат почти никакви грижи за тях).

Характеристики	Осиновител	Приемен родител	Възпитател в СИ	Възпитател в д заведение
Правни и трудови отношения, отнасящи се за предлаганата грижа	-	x/-	x	x
Заплащане на полагаия труд	-	x/-	x	x
Необходимост от предварително обучение за предоставяне на грижата	x	x	-	-
Вид на грижата	Постоянна	Временна	Временна	Временна
Период на предоставяне на грижата през седмицата	24 часа, 7 дни в седмицата	24 часа, 7 дни в седмицата	24 часа, 7 дни в седмицата	8 часа; 24 часа, 5 дни в седмицата /за детските ясли и детските градини/ за обгрижващи деца 8 часа в денонощие от понеделник до петък
Възможности на биологичните родители да удовлетворяват основните нужди на детето	-	-	-	x

Връзка на детето с биологичните родители	-	x	x	x	x
Място, на което се предоставя грижата	Домът на осиновителя	Домът на приемния родител	Институцията	Институцията	Домът на биологичните родители
Родителски права	x	-	-	-	-
Право на наследяване	x	-	-	-	-

За Унгария:

Семейният асистент е специалист, който в собственото си семейство осигурява временен краткосрочен или дългосрочен прием на непълнолетно лице, отделено временно от биологичното му семейство, или на подрастващ, който временно трябва да бъде обгрижван. Асистентът трябва да следи за хармоничното развитие на детето, настанено в семейството му, чрез индивидуален проект за обгрижване.

При изпълнението на дейностите той винаги поставя на първо място интересите на детето, подкрепя поддържането на отношения с биологичното му семейство, подпомага връщането и интегрирането му в собственото му семейство, или, ако няма никаква връзка с биологичното семейство, го осиновява. Основната му цел е да компенсирa неравностойното му положение от гледна точка на възпитанието извън биологичното семейство.

За Румъния:

Закон №272/2004 регулира както различните **видове услуги** за превенция на отделянето на децата от родителите им, така и такива за специална закрила на децата, които временно или окончателно са отделени от родителите им. Бяха организирани и започнаха да се осигуряват на практика следните видове услуги: **дневни услуги, услуги от семеен тип и услуги от резидентен тип.**

Услугите от семеен тип осигуряват порастването и обгрижването на децата, отделени временно или окончателно от родителите им, в дома на физическо лице или семейство (семейство и роднини, приемна майка, друго семейство или лице).

Професионалната приемна майка е физическото лице, признато от закона, което с дейността, която развива в дома си, осигурява порастването, обгрижването и възпитанието, необходими за хармоничното развитие на децата, които приема в дома си.

С правителствено постановление №679/2003 са определени условията за придобиване на удостоверение, процедурите за удостоверяване и статутът на професионалната приемна майка. А в чл.1 - и функциите на приемната майка:

- Да подпомага порастването, да се грижи/да защитава и обучава децата си и да гарантира хармоничното им физическо, психическо, интелектуално и емоционално развитие;
- Да подпомага интегрирането на децата в семейството си, като им гарантира същото отношение, както към останалите членове на семейството;
- Да подпомага интегрирането на децата в социалното семейство;
- Да допринася за интегрирането на децата в тяхното биологично семейство или в семейството на осиновителите;
- Да осигури приемственост на дейността при отпуск, с изключение на условията, предвидени в закона;
- Да уважава конфиденциалния характер на информацията, която ѝ предоставят децата;
- Да участва в програмите за обучение, организирани от нейния работодател;
- Да отбелязва важните събития в живота на детето, свързани с неговото здраве и/или медицинските грижи, които получава, с учебната дейност, отбелязвания напредък и постижения;

- Да информира работодателя си за всяка промяна в своето лично или социално положение, която има отношение към професионалната ѝ дейност, както и всяка промяна при детето;
- В отношенията с детето, ППМ трябва да осигурява грижа/закрила, обучение и общуване;
- В отношенията с биологичното семейство/осиновителите, ППМ трябва да осигурява общуване и информация;
- В отношенията с работодателя си, ППМ трябва да осигурява общуване, информация и професионално обучение.

1.2 Видове институции

За България:

Институции, пряко ангажирани с професията:

- Дирекция „Социално подпомагане“;
- Отдел за закрила на детето;
- Център за обществена подкрепа.

Други институции:

- Детски градини;
- Училища;
- Социални служби в общността;
- Центрове за рехабилитация и социална интеграция;
- Дневни центрове.

За Унгария:

Мрежи на семейни асистенти, работни групи, местни общности, неправителствени структури, църкви.

За Румъния:

Видовете институции, в които работят приемните майки се категоризират като публични доставчици на социални услуги:

- Държавна служба за социално подпомагане на местно и областно ниво;
- Други специализирани държавни служби на местно и областно ниво;
- Държавните институции, създали областните служби за социално подпомагане.

Държавната служба за социално подпомагане на местно ниво отговаря за създаването, поддръжката и развитието на първични социални служби в зависимост от социалните нужди, идентифицирани като приоритет за поддръжане на социалното функциониране на лицето в неговото жизнено пространство, семейна среда и общност.

Държавната служба за социално подпомагане на областно ниво носи отговорност за развитието и разнообразяването на специализираните социални служби в

зависимост от социалните нужди, идентифицирани като приоритет за поддържане на социалното функциониране на лицето с акцент върху повторното му интегриране в неговото жизнено пространство, семейна среда и общност.

Частни доставчици на социални услуги могат да бъдат:

- Асоциации и фондации, религиозни центрове и други организирани форми на гражданското общество;
- Упълномощени физически лица съгласно законовите разпоредби;
- Филиали на международни асоциации и фондации, отговарящи на действащото местно законодателство;
- Профилирани международни организации.

Доставчиците на социални услуги могат да организират и предоставят социални услуги, само ако са упълномощени за това съгласно законовите разпоредби. Методологията за акредитиране на доставчиците на социални услуги е одобрена от правителството по предложение на Министерството на труда и социалното дело.

Търговските дружества могат да предоставят социални услуги само чрез посредничеството на собствени фондации, създадени специално за целта.

1.3 Място на титуляра на длъжността в организацията

За България:

Днес, приемните родители все още не се смятат за неразделна част от определена професионална структура. Фактът, че сключват трудови договори с Дирекцията „Социално подпомагане“ (ДСП), не е достатъчен, за да бъдат причислени към професионалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), чийто териториален обхват е ДСП.

Броят на приемните родители не се включва в общия брой на работещите в АСП.

Начинът, по който се гледа на приемните родители, е повече от показателен. Всъщност, на тях се гледа по-скоро като на клиенти на системата, отколкото като на колеги на социалните работници.

За Унгария:

Професионално обучените родители (семейните асистенти) работят с екип от съветници. Дейността им е определена със срочен или безсрочен договор. В работата си те могат да разчитат на подкрепата на службите за закрила на детството, както и на други социални служби.

Като сключва комисионен договор, традиционният приемен родител поема отговорност за най-много четирима непълнолетни (или млади възрастни), като в тази бройка се сключват и собствените му деца. Единственото задължително условие за практикуването на професията е желаещите да преминат 60-часово обучение.

Специализираният се професионално приемен родител трябва да бъде способен да осигурява хармоничното развитие на настаненото при него дете. Често това са деца със сериозни психични или асоциални симптоми, които се борят с психоактивни субстанции, и които изискват специализирани грижи. Специализираният се

професионално приеман родител трябва да бъде способен да подпомага повторната интеграция на детето в родното му семейство.

Властовата структура, която отговаря за мрежата на семейните асистенти, им помага да изпълняват функциите си в условията на приемственост. Освен това тя контролира професионалистите.

Консултантите на приемните родители подготвят заедно с тях проектите за индивидуално подпомагане на настанените при тях деца.

За Румъния:

Професиите, свързани със социалната дейност, са представени в зависимост от образователното ниво:

- Висше образование (бакалавърска или магистърска степен):
 - Социален асистент в областта на злоупотребите, пренебрегването, лошото отношение;
 - Социален асистент в областта на осиновяването;
 - Социален асистент в областта на превенцията на изоставянето и повторната интеграция;
- Средно образование:
 - Социален асистент, средно ниво;
 - Социален и образователен аниматор.
- Сертификат за придобита квалификация:
 - Надомна помощ за възрастни хора и деца;
 - Социален работник;
 - Приемна майка.

За осъществяване на дейността си, приемните майки имат нужда от помощ от следните категории персонал:

- Социалните асистенти от службата за професионални приемни майки;
- Социалните асистенти, работещи с деца, настанени при професионални приемни майки;
- Служителите в службите за професионални приемни майки.

1.4 Очаквано развитие на длъжността

За България:

Набирането на приемни родители от доставчиците на социални услуги е възможно от законова гледна точка, но не се предвижда осигуряването на финансови средства нито за заплащане на предоставяните услуги, нито за покриване на разходите за поддръжка. Ако тези трудности бъдат преодолені, приемните родители ще станат част от персонала на доставчика на социалната услуга.

За Унгария:

Сред различните форми на полагане на приемни грижи в структурите на закрилата на детството, настаняването в приемно семейство заема все по-важно място, каквото е и изискването на европейското законодателство.

Професията на семейния асистент е на път да се професионализира, като броят на трудовите договори вече достига средното ниво за заетите по професии в страната.

Дейността на семейните асистенти става все по-ефикасна, което пък ускорява процеса на настаняване на деца по линия на закрилата на детството, а полагащите грижи целят или повторна интеграция в биологичното семейство, или осиновяване. Децата с особени и специфични нужди ще се настаняват при професионални семейни асистенти, обучени да осигуряват специални грижи.

За Румъния:

Спешният проект на наредба регламентира услугите от семеен тип, предоставяни на деца, които временно или за постоянно се отделят от биологичните им семейства, като същите или се настаняват при роднини, при лице или семейство от социалния кръг на детето, или при лице или семейство, което да се грижи за него, или при приемна майка.

Проектът за нормативен акт предвижда приоритетно настаняването да става първо при роднини, а в случаите, когато това не е възможно, настаняването да се извършва при лице от социалния кръг на семейството на детето, или, и ако това не е възможно, при лице или семейство, упълномощено от закона да предоставя семейни грижи.

Понятията „лице или семейство от социалния кръг на детето“ и „лице или семейство, предоставящо грижи“ са новост, като едновременно представляват частни случаи и нюанси на понятието „други лица/семейства“, споменато в Закон № 272/2004 за закрила и разпространение на правата на децата.

Предпоставка за приоритетното отношение към роднините и лицата и семействата от социалния кръг на детето – близки и далечни роднини и приятели, с които детето има близки отношения, е нуждата от опазване на идентичността на детето в позната за него среда и от максимално смекчаване на шока от раздялата с родителите му.

Що се отнася до приемните майки, бяха изготвени ясни и подробни разпоредби относно оценяването на възможността дадено лице да стане приемна майка, организирането на обучения за приемните майки, както и получаването и отнемането на атестацията за упражняване на тази дейност. Задължително е въвеждането на пробен период, за да се провери дали детето, което трябва да бъде настанено, се разбира с приемната майка.

Що се отнася до индивидуалните трудови договори на приемните майки, планираните промени целят да премахнат съществуващите към днешна дата разминавания с Кодекса на труда. Индивидуални трудови договори ще се сключват за неопределен период от време, а не за период от три години, какъвто все още е случаят. Приемните майки имат следните права: право на платен отпуск (максимум до 35 работни дни годишно), право на ползване на услуги за отдых по време на платения годишен отпуск, болнични и отпуск в случай на особени събития от лично или професионално естество. В тези случаи децата се настаняват при друга приемна майка или в център за отдых от резидентен вид. Ще бъдат предоставени възможности за надбавки към основното трудово възнаграждение в зависимост от сложността и продължителността на задачите, които трябва да изпълняват приемните майки, и др.

Освен специфично регламентираните задължения, свързани с възпитанието и развитието на децата, приемните майки са задължени да информират, до 24 часа, Главната дирекция за социално подпомагане и закрила на детето, която следи дейността им, за всяка промяна в положението им (от лично, семейно или социално естество), която може да окаже влияние върху професионалната им дейност. Освен това всяка година са задължени да участват в курсовете за професионално усъвършенстване, организирани от работодателя им.

Друга новост е отпускането на помощ за настаняване в размер на 250 леи за периода на настаняване на детето в семейство или при приемна майка. Чрез отпускането на тази парична помощ се удовлетворяват в по-голяма степен нуждите на детето. Същата беше въведена след направени от страна на директорите (на Главните дирекции за социално подпомагане и закрила на детето) предложения и след предложение от страна на Асоциацията на директорите на специализираните държавни служби за социално подпомагане и закрила на детето. Тази помощ се получава от представител на семейството или на приемната майка, което замества сложната и дълга процедура за предварително изплащане на парични помощи чрез приспадане.

Бяха въведени и санкции при неизпълнение на задълженията съгласно спешното предложение за разпоредба.



Описание на професионалните

дейности и задачи

2.1. Списък на дейностите и задачите

Д1	ПРИЕМ НА ДЕТЕТО (отчитане на основните му нужди)	Д1.31	Да се отговори на физическите нужди на детето
		Д1.32	Да се отговори на психическите нужди на детето
		Д1.33	Да се отговори на нуждата от ежедневни грижи и безопасност
Д2	ИНТЕГРИРАНЕ НА ДЕТЕТО (настаняване в приемното семейство)	Д2.31	Да се идентифицират възможностите за интегриране
		Д2.32	Да се подготвят и координират функциите и мястото на всеки член на приемното семейство
		Д2.33	Да се позволи на детето да открие собствени опорни точки и да намери мястото си в приемното семейство
Д3	ВЪЗПИТАТЕЛНО ПРИДРУЖАВАНЕ НА ДЕТЕТО	Д3.31	Да се идентифицират особеностите в развитието на детето
		Д3.32	Да се помогне на детето при прехода му в юношеството
		Д3.33	Да се благоприятства самостоятелността и социализацията на детето
		Д3.34	Да се следи и напътства усвояването на учебния материал
		Д3.35	Да се придружава детето или юношата при социалната и/или професионалната му интеграция
		Д3.36	Да се подготви и придружи детето или юношата при отделянето му от приемното семейство
		Д3.37	Да се реагира при спешни и кризисни ситуации
	ПРИДРУЖАВАНЕ НА ДЕТЕТО В	Д4.31	Да се участва в поддържането и/или изграждането на връзките на детето със семейството му (родители, братя и сестри)

Д4	ОТНОШЕНИЯТА МУ С РОДИТЕЛИТЕ (биологичното му семейство)	Д4.32	Да се окаже помощ на детето, за да проумее положението си на подрастващ, отглеждан от две семейни единици
Д5	РАБОТА В ЕКИП	Д5.31	Да се участва при оценяването на настаняването и промяната в нуждите на детето на събранията на мултидисциплинарния екип
		Д5.32	Да се участва в осъществяването на индивидуалния проект за детето при зачитане на родителския авторитет
Д6	РАЗВИТИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ СПОСОБНОСТИ	Д6.31	Да се придобият умения за общуване
		Д6.32	Да се придобият умения за ориентирани в институционалната и правна система (на страната)
		Д6.33	Да се придобият умения за овладяване на професионалното положение

2.2 Описание на професионалните задачи

Професионална дейност Д1: ПРИЕМ НА ДЕТЕТО (отчитане на основните му нужди)		
Задача Д1.31: Да се отговори на физическите нужди на детето		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се мобилизират материалните ресурси за приемане на детето или юношата (да се осигурят подходящи условия за живот, като се отчетат личността и правото му на личен живот)</p> <p>Операция 2: да се адаптират жизненото пространство и ритъмът на живот спрямо възрастта на детето или юношата и на развитието му</p> <p>Операция 3: да се предложи хигиена на живот (хранителна и лична), която да съответства на личността</p>	<p>Да бъдат мобилизирани материалните и човешки ресурси за приемане на детето в съответствие с неговите нужди, степен на развитие и лична история.</p> <p>Да се адаптират жизненото пространство и ритъмът на живот спрямо развитието на детето, като се зачитат неговата личност и правото му на личен живот.</p>	<p>- Липса на финансови ресурси за осигуряването на подходящ прием</p> <p>- Неспособност за адаптиране на пространството, предвидено за детето в дома на приемното семейство</p> <p>Неподходяща организация на пространството в дома на приемното семейство (отчитане на недъг)</p> <p>Липса на средства за набавяне на адаптирано оборудване</p>

и да отчита правото на личен живот на детето		
Задача Д1.32: Да се отговори на психическите нужди на детето		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: детето да бъде изслушвано и да му се осигури възможност да споделя и обменя информация</p> <p>Операция 2: да се предпази образът на биологичното семейство (в начина, по който се говори за него, и по който се говори на детето за семейството му)</p> <p>Операция 3: да се благоприятства установяването на връзки, като се отговаря на нуждите на детето или юношата</p>	<p>Да се улесни изграждането на връзки, съответстващи на нуждите на детето.</p> <p>Да се позволява на детето да показва чувствата си и да изразява гледната си точка за случващото се.</p> <p>Да не се накърнява образът на приемното семейство когато се говори за него и особено когато за него се говори на детето.</p>	<p>- Негативна оценка за семейството</p> <p>- Несъответствие между културата на приемното семейство и тази на биологичното</p> <p>- Възможно съперничество между приемното и биологичното семейство</p> <p>- Неспособност на приемното семейство да общува по подходящ начин с детето (възпитателни навици, липса на общуване)</p> <p>- Трудности при интегрирането на детето, свързани с възрастта и интелектуалните му способности</p>
Задача Д1.33: Да се отговори на нуждата от ежедневни грижи и безопасност		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>- Операция 1: да се участва в превенцията на рисковете (съобразена с дейностите, възрастта на детето и посещаваните места)</p> <p>- Операция 2: да се придобият подходящите умения за оказване на първа помощ в случай на нужда</p> <p>- Операция 3: да се предложи недискриминационно отношение спрямо останалите членове на семейството, като се уважава мястото на всеки</p>	<p>Да се отчита нуждата от първа помощ на детето.</p> <p>Да се реагира ефикасно при спешност.</p> <p>Да се идентифицира и да се уважава мястото на детето в приемното семейство през целия период на настаняването му в него, както и мястото на всеки член на собственото му семейство.</p>	<p>- Домът на приемното семейство е разположен на отдалечено място, без бърз достъп до медицински грижи, спешна помощ и др.</p> <p>- Липса на течаща вода в някои общини</p>

ОТ ТЯХ		
--------	--	--

**Професионална дейност Д2: ИНТЕГРИРАНЕ НА ДЕТЕТО
(настаняване в приемното семейство)**

Задача Д2.31: Да се идентифицират възможностите за интегриране

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се опознаят особеностите на бенефициента (история, възраст, физическо и психическо здравословно състояние и др.)</p> <p>Операция 2: да се опознаят механизмите за полагане на грижи за детето или юношата (от гледна точка на здраве и образование) и специалистите, които се грижат за него</p>	<p>Да се идентифицират и вземат предвид трудностите пред детето.</p>	<p>- Трудности, свързани с поведението и личността на детето (срамежливост, агресивност, изолираност и др. на детето)</p> <p>- Действителното положение при приемането на детето, което не отговаря на очакванията и представите, свързани с тази дейност, от страна на приемното семейство</p>

Задача Д2.32: Да се подготвят и координират функциите и мястото на всеки член на приемното семейство

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се подготвят членовете на приемното семейство за пристигането на детето или юношата</p> <p>Операция 2: да се предложи недискриминационно отношение към другите членове на семейството</p> <p>Операция 3: да се успокоят и напътстват участниците в процеса на приемане на идеята за съвместно изпълнение на дейностите, за споделяне на времето и местата, и да се придобият умения за овладяването на конфликти</p>	<p>Да се разрешават противопоставянията на авторитети между детето и членовете на приемното семейство.</p>	<p>- Предразсъдъци</p> <p>- Дискриминация</p> <p>- Невъзможност да се изкоренят стари навици (йерархия на местата и ролите на членовете на семействата)</p>

Задача Д2.33: Да се позволи на детето да открие собствени опорни точки и да намери мястото си в приемното семейство

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
----------------------	--------------------	------------------

<p>Операция 1: да се идентифицира и зачита мястото на детето или юношата в приемното семейство по време на целия му престой в него, като се използва помощта на мултидисциплинарния екип</p> <p>Операция 2: да се установят отношения на доверие, благодарение на които детето да може да изразява собствените си емоции, представи за мястото си, както и мнението си</p> <p>Операция 3: да се набележат основните цели на натрупания опит от двойното привързване (два възпитателни модела, две семейства и т.н.)</p>	<p>Да се оказва подкрепа на детето в процеса на неговото интегриране в приемното семейство (да се изслушва, да се насърчава да споделя).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатъчна подготовка от страна на членовете на приемното семейство за посрещането на детето - Съперничество и ревност между настаненото дете и децата от приемното семейство - Възможна съпротива от страна на някои от участниците в процеса на приемането
---	--	--

Професионална дейност ДЗ: ВЪЗПИТАТЕЛНО ПРИДРУЖАВАНЕ НА ДЕТЕТО		
Задача ДЗ.31: Да се идентифицират особеностите в развитието на детето		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се предложи на детето възпитателен модел, отговарящ на личния му план, който да се адаптира към семейната му история, култура и етап на развитие</p> <p>Операция 2: да се отдели особено внимание на аспектите, свързани с отношенията и чувствата при обгрижването на детето</p> <p>Операция 3: да се разпознават различните стадии и смущения при</p>	<p>Да се предложи на детето възпитателен модел, който да отговаря на личния му план, който да бъде адаптиран към семейната му история, култура и етап на развитие.</p> <p>Да се дадат възможности на детето да изразява собствените си очаквания и намерения.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Незачитане на чужди мнения (на други специалисти) от страна на приемните родители - Оказване на изключително силен контрол върху детето - Конфликт между досегашното възпитание на детето и новите изисквания към него - Изкореняване на вредните навици на детето или юношата

психическото и емоционалното развитие на детето		
Задача Д3.32: Да се помогне на детето при прехода му в юношеството		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се разпознават особеностите и необходимите етапи в периода на юношеството</p> <p>Операция 2: да се дава възможност на юношата да споделя очакванията и намеренията си, като му се предложат опорни точки и се определят граници</p> <p>Операция 3: да се разпознават и да се отделя специално внимание на понятията “поведение в риск” и “престъпно поведение” (да се разпознават организациите, отговорни за превенцията и обгрижването на децата с подобно поведение)</p>	<p>Детето да бъде активно изслушвано.</p> <p>Да се разпознават чувствата на детето, дори когато то е неспособно да ги вербализира.</p>	<p>- Враждебно отношение от страна на юношите към приемните родители</p> <p>- Притеснение от страна на приемните родители да говорят по определени теми (сексуалност, наркотици, забранени теми и др.)</p>
Задача Д3.33: Да се благоприятства самостоятелността и социализацията на детето		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се предадат ценностите, нормите и социалните кодове</p> <p>Операция 2: да се опознае ролята на родителите и мястото на другите възрастни при структурирането на идентичността на детето</p> <p>Операция 3: да се вмени чувство на отговорност на детето, като се ангажира с</p>	<p>Да се оказва подкрепа на детето при усвояването на правилата за живот в обществото.</p> <p>Да се вмени чувство на отговорност на детето чрез изпълнение на различни всекидневни дейности.</p>	<p>- Незащитаност на културните, социалните и етническите особености</p> <p>- Значително отклонение между културните ценности и традициите</p> <p>- Липса на институции и места, които да улесняват съхранението на етническата и религиозна идентичност на детето</p>

всекидневните дейности на семейството (поделяне изпълнението на задачите)		
Задача Д3.34: Да се следи и напътства усвояването на учебния материал		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се проследява развитието на детето или юношата в училище, да се поддържа постоянен контакт с неговите учители и да се взема участие на родителските срещи</p> <p>Операция 2: да се поддържат педагогическия напредък, като се оказва подкрепа при писането на домашни работи и при участието в училищните дейности</p>	<p>Да се разпознават нуждите на детето от гледна точка на обучението и да се осигуряват средства за разпознаване на инструментите и местата, чрез и на които могат да бъдат удовлетворени.</p> <p>Да се придружава детето при професионалното му ориентиране.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ниско ниво на образованост на приемното семейство, което не позволява да се осъществява съответния контрол - Слабо представяне на детето в училище - Труден достъп до някои технологии в изолираните общини - Прекалено уважение или пълно пренебрежение към учебната система и учителите
Задача Д3.35: Да се придружава детето и юношата при социалната и/или професионалната му интеграция		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се организират заедно с юношата извънучилищни дейности, културни дейности и забавления, като се насърчават уменията му в тези области</p> <p>Операция 2: да се оказва подкрепа на юношата, когато избира и планира професионалното си бъдеще, да се участва при професионалното и образователното му ориентиране</p> <p>Операция 3: да се оказва подкрепа в отношенията на юношата с приятелите му и да бъде насърчаван да</p>	<p>Да се осигурят възможности на детето да се впише в социалната среда в зависимост от възрастта му.</p> <p>Да се осигури на детето по-голяма самостоятелност.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Непригодна инфраструктура на общината, в която живее приемното семейство (без осигурен достъп за развиване на спортни и културни дейности) - Прекалено скъпи дейности - Липса на спортни наклонности на детето

развива нови отношения (да се насърчават развлекателните и спортни дейности)		
Задача Д3.36: Да се подготви и придружи детето или юношата при отделянето му от приемното семейство		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се опознаят понятията „привързване“ и „раздяла“, за да се осигури „достатъчно добра“ рамка за прием и придружаване, благодарение на която да се изгради усещане за сигурност и емоционална и психологическа стабилност на детето или юношата</p> <p>Операция 2: да се говори с детето или юношата за периода след неговия прием, да се изслушва и да се говори с него на тази тема</p>	<p>Да се подготви детето за бъдещата раздяла с приемното семейство.</p> <p>Детето да бъде придружено, за да може да приеме тази раздяла.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Неразбиране на понятието „привързаност“ - Безпокойство от страна на детето заради очакващите го промени - Трудности при овладяването на чувствата на приемния родител - Овладяване на спецификата на положението, в случай че детето или юношата трябва да се върне в биологичното си семейство
Задача Д3.37: Да се реагира при спешни и кризисни ситуации		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се изразява по обективен начин взаимодействието между членовете на приемното семейство и настаненото дете или юноша, като се зачитат мнението и интересите на всяка от страните</p> <p>Операция 2: да се търси помощ от членовете на мултидисциплинарния екип, ако положението се усложни</p>	<p>Да се овладяват кризисни ситуации и, при нужда, да се търси помощ от многодисциплинарния екип.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Притеснение открито да се признаят собствените ограничения и нуждата от помощ = възможно объркване от страна на семейния асистент между молбата за помощ и некомпетентността (липса на професионализъм) - Неадекватни реакции от страна на приемния родител на кризисната или спешна ситуация - Подценяване на трудностите (неправилна оценка на спешната ситуация)

Професионална дейност Д4: ПРИДРУЖАВАНЕ НА ДЕТЕТО В ОТНОШЕНИЯТА МУ С РОДИТЕЛИТЕ (биологичното му семейство)		
Задача Д4.31: Да се участва в поддържането и/или изграждането на връзките на детето със семейството му (родители, братя и сестри)		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се взема предвид социалната и културна вселена на настаненото дете без да се осъжда или да се приема по презумпция</p> <p>Операция 2: да се осигури подкрепа за реалната и/или символична роля на родителите (споделянето с тях трябва да се превърне в неразделна част от ежедневието)</p>	<p>Да се оказва помощ на детето при изграждането на връзки с биологичното му семейство.</p> <p>Да се допринася за поддържане на съществуващите връзки на детето с биологичното му семейство.</p>	<p>Трудности при поддържането на контакта:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Липса или недостатъчна информация за семейството - Отрицателна оценка за семейството - Висока икономическа цена на срещата - Отхвърляне на детето от страна на семейството - Разминаване между културите на приемното и на биологичното семейство - Географска отдалеченост на родителите - Причина за настаняването: сексуално насилие
Задача Д4.32: Да се окаже помощ на детето, за да проумее положението си на подрастващ, отглеждан от две семейни единици		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се вземат предвид при придружаването на детето проблемите около настаняването му (въпроси за болката, споделянето, лоялността, явления, свързани с принадлежността и идентификацията)</p> <p>Операция 2: да се вземат предвид чувствата на детето или юношата, породени от положението му, и да му</p>	<p>Да се удовлетворят специфичните нужди на настаненото дете.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Загуба на доверие у възрастния - Отказ или неспособност на детето да изразява чувствата си - Интрузивна или стеснителна личност (заради преживяна травма)

се оказва помощ да изразява емоциите си		
---	--	--

Професионална дейност Д5: РАБОТА В ЕКИП

Задача Д5.31: Да се участва в оценяването на настаняването и промяната в нуждите на детето, както и на събранията на мултидисциплинарния екип

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се придружава детето в отношенията му с другите членове от екипа</p> <p>Операция 2: да се участва в събранията на екипа, да се предоставя информация за елементи от ежедневието на детето или юношата</p>	<p>Да се идентифицират елементи от развитието на детето в резултат от наблюдението.</p> <p>Да се информират колегите за наблюдаваното развитие.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Значителни разходи за придвижване - Управление на административните документи, отнасящи се до бенефициента (преодоляване на противоречията) - Объркване на ролите и функциите на членовете на екипа

Задача Д5.32: Да се участва в осъществяването на индивидуалния проект за детето при зачитане на родителския авторитет

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се участва в изработването и оценяването на проекта за детето</p> <p>Операция 2: да се разпознават и зачитат местата, функциите и отговорностите на всеки специалист, както и да се развият способности за позициониране спрямо различните участници</p> <p>Операция 3: да се прилагат принципите за поверителност</p>	<p>Да се прилагат принципите за поверителност.</p> <p>Да се изслушват другите и да се правят предложения.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Непоследователност при изпълнението на първоначалния проект за детето - Честа смяна на мерките за закрила - Административна тромавост и недостиг на време - Недостатъчно законодателство по въпроса за закрилата на детството - Познаване на правата на бенефициента

Професионална дейност Д6: РАЗВИТИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ СПОСОБНОСТИ

Задача Д6.31: Да се придобият умения за общуване

Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
Операция 1: да се опознаят основите на	Специалистите да се изразяват по убедителен	- Характер, предразполагащ към добро

<p>общуването (схема изпращач/получател на съобщението; обратна връзка, видове общуване и др.)</p> <p>Операция 2: да се разпознаят спирачките пред доброто общуване и преодоляването им</p> <p>Операция 3: да се осъществява професионално общуване в контекста на упражняването на професията и при наличието на различни събеседници</p>	<p>и професионален начин.</p> <p>Специалистите да започват да съобразяват общуването си спрямо установените от службата правила, като съблюдават професионална дискретност.</p>	<p>общуване (дипломатия, спокойствие, търпение)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Недостатъчно време за срещи между специалистите - Необходимост от добро познаване на функциите и ролите на всеки събеседник - Способности за поставяне под въпрос на професионалните подходи и способности
Задача Д6.32: Да се придобият умения за ориентиране в институционалната и правна система (на страната)		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се опознае законодателството и правилниците в областта на семейното право, правата на детето и закрилата на детството</p> <p>Операция 2: да се опознае статутът на семейните асистенти</p>	<p>Специалистът да започне да се ориентира в системата за социална закрила и да се опознаят различните институции.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Засилен интерес и участие в обученията за семейни асистенти, благодарение на което да се придобият добри теоретични познания - Материални трудности, свързани с достъпа до информация - Професионален подход от страна на приемното семейство (познаване на ролята и задачите му)
Задача Д6.33: Да се придобият умения за овладяване на професионалното положение		
Описание на задачата	Очаквани резултати	Критични моменти
<p>Операция 1: да се придобият професионални ценности: понятие за неосъждане, не по подразбиране, при обективния подход</p> <p>Операция 2: да се развият умения за поддържане на „добра</p>	<p>Специалистът да може да разпознава собствените си професионални нужди.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Трудности, свързани с личността на семейния асистент: - Лична история (житейски опит) - Риск от изчерпване - Отвореност към другите - Трудности от финансов и организационен характер за провеждане на

<p>професионална дистанция” (без специалистът да бъде залян от чувства и емоции, умение за абстрахиране от контекста)</p> <p>Операция 3: да се участва в дейностите за професионално обучение и обмен относно практиките</p>		<p>обучения и анализ на практиката</p>
--	--	--



ЗАКЛЮЧЕНИЯ

За България :

Срещнати трудности :

Основна трудност за България остава липсата на яснота относно професионализацията на приемната грижа – какво означава “професионализация” ? (работа срещу заплащане, специализация, друго... ?), необходима ли е тя ? не се ли корумпира грижата за деца ? и т.н.

Приемната грижа е включена в групата на така наречените “неспециализирани професии” в сферата на социалната работа, но все още няма достатъчно ясна нормативна уредба за нейния профил.

Постигнат напредък :

По своята същност професията Приеман родител е съвсем нова. Условието и реда за упражняване на тази професия на база трудов договор са уредени в Закона за закрила на детето от 2007 г. Едва през м. февруари 2011 г. тя е включена в Класификацията на професиите. Остава обаче да се регламентират стандарти за обучение и трудова реализация на професионални приемни родители, което ще бъде нова крачка за професионализиране на приемничеството.

Перспективи :

Благодарение на така изготвените документи, ще може да се направи мотивирано предложение за вписване на професията Приеман родител в националния регистър на професиите.

За Унгария :

Срещнати трудности :

Както в правната уредба, така и в протоколите на професията често се срещат ситуации, които са далеч от действителността. Приемното семейство не винаги получава адекватна психологическа подкрепа. Неговият живот става публично достояние, което въздейства негативно на семейната интимност. Обществото има предрасъдъци спрямо семейните асистенти (приемничество от финансов интерес). Базисното обучение на семейните асистенти затруднява усвояването на необходимите знания и умения ; в системата няма филтър, фокусиран върху личността на асистента като важен критерий за възпитанието на детето.

Постигнат напредък :

Семейните асистенти са по-компетентни, по-добре обучени и с по-силна психологическа устойчивост.

Перспективи :

Благодарение на обучителните курсове, дейността на семейните асистенти ще става по-ефективна, което ще допринесе за ускоряване на процеса за настаняване на децата, с насоченост към реинтегриране в биологичното семейство и/или осиновяване. Децата със специфични потребности ще бъдат настанявани при професионални семейни асистенти, преминали през обучение за специална грижа.

За Румъния :

Като разработи професионална характеристика за предоставянето на приемна грижа, Румъния въведе френския опит при сертифициране на семейни асистенти, в съответствие с националните си особености.

Въпреки така създадената рамка за задачите и компетентностите на професионалния семеен асистент, актуализацията на основните дейности и на присъщите им различни задачи и действия, успоредно с усвояването на френския опит, остава базата, която ще позволи да се определят знанията и уменията, необходими за упражняване на професията Семейен асистент.

Осъществената в рамките на проекта работа води до извода, че професията на семейния асистент е повлияна от развитието на тази сфера на дейност и законодателството в закрила на детето, както и от цялостното развитие на социалните услуги.

Професионалната характеристика на семейния асистент допринася да се отговори на следните потребности :

- признаване на труда и професионалната квалификация ;
- разработване на общи стандарти в рамките на ЕС с оглед да се осигури валоризация на предлаганите услуги и квалификация на високо ниво. Така този вид специалисти ще станат конкурентоспособни на европейския пазар на труда ;
- насочване към разнообразие в предлагането на социални услуги ;
- повишаване на трудовото възнаграждение с цел професията да стане по-атрактивна.

Семейният асистент трябва да е способен :

- да отговори на новите изисквания на законодателните системи, визиращи закрила на детето ;
- да се адаптира към новите условия на трудовия пазар и да се възползва от възможностите за развитие, които той предлага ;
- да използва нови методи на работа, нови технологии и модерни технически средства.

Професионалната характеристика на семейния асистент е източник за идентифициране на необходимите за професията знания и умения, което ѝ придава ключово значение на посредник между различните партньори, участващи в обсъждането и разработването на обучителни системи.

Естествено, професионалната характеристика има приложение в практиката на социалния мениджмънт – като инструмент за управление на човешките ресурси и оценяване на индивидуалната работа.

Тя е също така полезна като източник на информация за всички органи за професионално информиране и ориентиране.



БИБЛИОГРАФСКА СПРАВКА

За България :

- Закон за закрила на детето
- Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето
- Закон за професионалното образование и обучение
- Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга «Приемна грижа », АСП
- Национална класификация на професиите и длъжностите
- Наредба за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях
- Кодекс на труда

За Унгария :

• “Роля и отговорност на органите за закрила на детето в дейностите за предотвратяване и противодействие на малтретирането на деца и престъпната небрежност спрямо тях” ; Cahier méthodologique du Ministère des Affaires Sociales et de la Семейство, recueilli par *Erika Katonáné Pehr* d’après les textes de Mária Herczog, Magda Révész, Irén Mentuszné Terék. 2004. Budapest, Ministère de la Santé, des Affaires Sociales et de la Семейство.

- “Десет години от приемането на Закона за закрила на детето”
<http://www.szmm.gov.hu/main.php?folderID=16414>
- Указ N° 149/1997 (30/09) относно механизмите за закрила на детето и регулиране на настойничеството
- Постановление на МС N° 15/1998 относно задачите и условията за функциониране на институциите за социално подпомагане на деца, на институциите за закрила на детето и на лицата, осигуряващи персонализирана грижа
- Закон 31/1997 за закрила на детето и регулиране на настойничеството
- “Бурите на юнишеската възраст през погледа на един клиничен терапевт” ; Animula Kiadó, 2007.
- Aronson, Elliot : “Социалното животно”, Akadémiai Kiadó, 2008.
- “Адаптация на професионалните отношения в Центъра за социална подкрепа на семейства и деца “Esztergár Lajos” и на методическия контрол на социалните услуги за деца в област Бараня”.
- “Основни констатации и изводи в докладите на Омбудсмана относно социалните услуги за деца” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n°4/2004
- Bagdy, Emőke: “Психофитнес” ; Animula Kiadó
- Balavány, György: “С две майки”, *Magyar Nemzet* (Annexes MN) n° 18/03/2006
- Barnes, Gill Gorell : “Семейство, терапия, грижи”, Семейна терапия 2. ; Animula Kiadó
- Bede, Nóra – Vida, Zsuzsanna : “Настаняването в приемно семейство пред провал” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n°3/2001
- Beöthy-Fehér, László : “Регулиране на инпут елементите в дейността за закрила на детето” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n°5/2004, pp. 26-30.
- Berg, Insoo Kim : “Консултиране на семейства с множество проблеми”, Семейна терапия 5. ; Animula Kiadó
- Bowlby, John : “Сигурната основа” ; Animula Kiadó, 2009.

- Bűki, Péter – Negrea, Vídia : “Професионална грижа за децата със специфични потребности в рамките на системата за закрила на детето” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n° 2/2000. pp. 36-37.
- Bűki, Péter : “Принципи и основни права в организацията на грижите за деца и младежи със специфични потребности” ; Каросс, n° 1/2/2002, pp. 42–45.
- Byng-Hall, John : “Моята работа по семейни сценарии”, Семейна терапия 9. ; Animula Kiadó, 1995.
- Chapman, Gary : “За юношите”, Harmat Kiadó, 2007.
- Сборник “Терапия на семейството”, 1-ва част ; Animula Kiadó, 2001
- Cseres, Judit : “Анализ на предстоящите грижи I.” ; Каросс, II/février 2003
- Dr Filó-Dr Katonáné : “Права и закрила на детето” ; HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft.
- Dr. Filó, Erika – Dr. Katonáné – dr. Pehr, Erika : “Закрила на детето и настойничество” ; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 1998
- Dr. Kálmánchey, Márta : “Психични проблеми на децата, живеещи в приемно семейство” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n° 2/2001. pp. 24-29.
- Feuer, Mária réd.: “Теория и практика на семейната подкрепа” ; Akadémiai Kiadó, 2008.
- Fuller, Andrew : “Трудните деца” ; Scholar Kiadó, 2009.
- Fülöpné Andrékó, Klára : “Възможности и трудности за преодоляване на образователни и поведенчески проблеми при деца от приемни семейства чрез професионална грижа” ; Каросс, n° II/6/2003. pp. 46-50.
- Gáspár, Károly : “Ръководство по закрила на детето и регулиране на настойничеството” ; KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2003
- “Професионална грижа в закрила на детето” (Учебно помагало за студенти) ; réd. Domszky, András, NCSSZI, Budapest 2005.
- Habony Ferencné : “Живот след раждането – година и половина от живота на семеен асистент, работил в кризисни условия” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n° 4/2003, pp. 21-25
- Hanák, Katalin : “Общество и закрила на детето” ; Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983, p. 15.
- Herczog, Mária : “Дилеми пред закрилата на детето” ; Pont Kiadó, Budapest, 1997
- Herczog, Mária : “Заедно или поотделно” ; Publications économiques et juridiques
- Herczog, Mária : “Малтретиране на деца”
- Herczog, Mária : “Ръководство по закрила на детето” ; KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2003
- Kádas, István : “Анализ на компетентностите за работа като семеен асистент” (Cahier méthodologique) ; Каросс, avril 2005, pp. 44-50.
- Kernberg, PF : “Личностни смущения в детството и юношеството” ; Animula Kiadó, 2000.
- Kothencz, János : “От нас ... за нас I.” ; Fondation Ágota, Szeged, 2009.
- Králné Szabó, Piroska : “Разсъждения за отношението приемни и биологични родители” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n° 3/1999
- Kulcsár, Mariann : “Запазване и развитие на контактите между братя и сестри, настанени на различни места в рамките на елементарна грижа” ; Каросс, II/6/2003. pp. 40-45.
- Lerner, Harriet : “Нашите неканени гости”, Park Könyvkiadó
- Mérei-Binét : “Психология на детето” ; Medicina Könyvkiadó, 2004.

- Minuchin, Patricia : “От една криза в друга” ; Animula Kiadó, 2002.
- Otti Ernőné / Mitták, Tünde / Herczegh, Ágnes : “Проследяващ анализ на съдбите на деца от центровете за временно настаняване” ; Famille, Enfant, Jeunesse, n° 4/2004, pp. 20-27.
- Payer Istvánné Balogh, Ildikó : “Шансове за запазване на биологичните контакти при деца, настанени в неправителствени мрежи за приемна грижа” ; Karocs, avril 2004, pp. 60-64.
- Pikó, Bettina : “Младеш и пороци” ; Harmattan, 2005.
- Pincus, Lily-Dare, Christopher : “Тайни в семейството”, Семейна терапия 18 ; Animula Kiadó, 2007.
- Popper, Ranschburg : “Бедни жени, бедни мъже” ; Saxum Kiadó
- Popper, Ranschburg – Vekerdy, Herskovits : “Детето – тайна на бъдещето ни” ; Saxum Kiadó
- Ranschburg, Jenő : “Препятствия по пътя” ; Saxum Kiadó, 2007.
- Ranschburg, Jenő : “Малка книжка за родители” ; Saxum Kiadó, 2009.
- Ranschburg-Vekerdy : “Дискусии” ; Park Könyvkiadó, 2007.
- Somfai Balázs : “Запазване на контакта” ; HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó, 2008
- Strasser, Freddie – Randolph, Paul : “Медиация и психологически аспекти в решаването на конфликти” ; Cahiers de l’Atelier du Livre Ouvert, 2008.
- Szabóné Szilágyi, Zsuzsa – Dr. Patkó, Kornélia (réd.) : “Можем ли да ви помогнем?”, практически наръчник по психологична и здравна помощ за деца и младежи ; Association FICE, Budapest, 2001.
- “Сексуално насилие в семейството” ; Animula Kiadó
- Szikulai, István – Bűki, Péter : “Експериментите за промени в институционалната система за закрила на детето” ; Belügyi Szemle, n°1/2002, pp. 113-122.
- Szikulai, István : “Ключови въпроси в еволюцията на закрилата на детето в Унгария – етапите на една възможна професионална стратегия” ; Karocs, octobre 2004, pp. 58-64.
- Szöllősi, Gábor : “Европейски елементи в социалните грижи и закрилата на децата” ; Droit Hongrois, 8/1996, pp. 486–490.
- Szöllősi, Gábor : “Социално право и закрила на детето” ; Université de Pécs – Faculté de Droit, Section de Formation Professionnelle, Pécs 1998
- Tóth, Judit Nikoletta : “Професионалната дейност в закрила на детето през XX век” ; Institut National de la Statistique, Budapest, 2004. p. 30. (+ 25 tableau)
- Deák, Ferenc : “Закрила на детето и ресоциализация” ; Nouvelle Revue Pédagogique, septembre 1997
- Tüski, Anna : “Използване на чуждестранни методи за закрила на детето в Унгария” ; Karocs, décembre 2002, pp. 38-44.
- Vajda, Zsuzsanna : “Психология на възпитанието” ; Osiris Kiadó, 2005.
- Veczkó, József : “Закрила на детето” ; Editeur National des Manuels Scolaires, 2007.
- Vekerdy, Tamás : “Психологът отговаря отново” ; Sanoma Kiadó, 2005.
- Vekerdy, Tamás : “Родителят пита 2.” ; Sanoma Kiadó, 2008.
- Vekerdy, Tamás : “Откъде? Къде?” ; Holnap Kiadó, 2007.
- Vida, Zsuzsanna : “Запазване на контактите между деца, живеещи в приемни семейства” ; Karocs, avril 2003, pp. 50-52.
- Winnicott, Donald : “Емоционално развитие и обкръжаваща среда” ; Ú-M-K, 2004.

- Winnicott, Donald : “Дете, семейство, обкръжаваща среда” ; Animula Kiadó, 2000

За Румъния :

- Авторitatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, **Rolul și responsabilitățile asistenților sociali în protecția și promovarea drepturilor copilului**, București : Editura Trei, 2006

- Авторitatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, **Drepturile Omului în Protecția Copilului - Ghid de Bună Practică**, București 2005.

- Bendit, René (edt), **LINII DIRECTOARE, METODOLOGII ȘI INSTRUMENTE PENTRU O ABORDARE ORIENTATĂ SPRE LUMEA REALĂ A SERVICIILOR PENTRU COPIII ÎN SITUAȚII DE RISC, DIN PERSPECTIVĂ SOCIALĂ ȘI PEDAGOGICĂ- Manual teoretic și practic pentru factorii decizionali și personalul din domeniu, elaborat în cadrul proiectului „Creșterea calității serviciilor destinate copilului care a săvârșit fapte penale și nu răspunde penal”**, Авторitatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, București 2009.

- **Manual pentru implementarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea Drepturile Copilului** - București: Vanemonde, 2006

- O'Donnell, Dan; Seymour, Dan, **Protectia Copilului - un manual pentru parlamentari**, Авторitatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, București 2004

- Shanti, George; van Oudenhoven, Nico, **Actori în îngrijirea familială substitutivă**, Авторitatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, București 2009.

- UNICEF, **România și Convenția cu privire la Drepturile Copilului** – București : Vanemonde, 2009

Законодателна рамка

Национална нормативна уредба :

- Закон No 272/2004 за защита и укрепване на правата на детето ;
- Закон No 273/2004 относно правния статут на осиновяването ;
- Закон No 679/2003 относно условията за кандидатстване, атестационната процедура и статута на професионален майчин асистент ;

- Наредба No 35/2003 за въвеждане на задължителни минимални стандарти с оглед осигуряване закрила на децата, поверени на професионален майчин асистент / Методическо ръководство за прилагането на тези стандарти ;

- Решение No 1437/2004 на МС относно организационната структура, дейността и методологията на Комисията за закрила на детето ;

- Заповед No 288/2006 на Националния орган за защита правата на детето относно задължителните минимални стандарти за управление на случаи по закрила на детето ;

- Заповед No 137/2003 на Националния орган за защита правата на детето относно одобряването на програмния анализ на програмите за професионално обучение на майчини асистенти ;

- Закон No 326/2003 относно правата на децата, младежите и майките бенефициенти на специализирана социална подкрепа или ползващи услугите на професионален майчин асистент.

- Семейен кодекс.

Международни норми

- Конвенция за защита правата на човека и основните свободи, вкл. и допълнителните протоколи, ратифицирана със Закон No 30/1994 ;
- Европейска социална харта (ревизирана), приета в Страсбург на 03 май 1996 г. и ратифицирана със Закон No 74/1999 ;
- Конвенция за правата на детето, ратифицирана със Закон No 18/1990 ;
- Факултативен протокол към Конвенцията за правата на детето, относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография, подписан в Ню Йорк на 06 март 2000 г. и ратифициран със Закон No 470/2001 ;
- Конвенция на Съвета на Европа за борба срещу трафика на хора, приета на 03 май 2005 г., отворена за подписване и посписана от Румъния във Варшава на 16 май 2005 г., ратифицирана със Закон No 300/2006 ;
- Европейска конвенция за гражданството, приета в Страсбург на 06 ноември 1997 г. и ратифицирана със Закон No 396/2002 ;
- Хагска конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца, приета на 25 октомври 1980 г. и ратифицирана със Закон No 100/1992 ;
- Европейска конвенция за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права, приета в Люксембург на 20 май 1980 г. и ратифицирана със Закон No 216/2003 ;
- Конвенция No 182 на Международната организация на труда за забрана и незабавни действия за премахване на най-тежките форми на детски труд, приета от Общата конференция на МОТ, Женева 17 юни 1999 г., ратифицирана със Закон No 203/2000 ;
- Меморандум за разбирателство относно премахването на детския труд, подписан между правителството на Румъния и Международната организация на труда на 18 юни 2002 г. в Женева, одобрен с постановление No 1156/2002 ;
- Конвенция No 105 за премахване на принудителния труд, приета от Международната организация на труда през 1957 г., ратифицирана със Закон No 140/1998 ;
- Други конвенции на МОТ, ратифицирани с Указ No 83/1975 ;
- Конвенция на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и двата допълнителни протоколи към нея – Протокол за предотвратяване, пресичане и наказване на незаконния трафик на хора, особено жени и деца, респ. Протокол срещу незаконния трафик на мигранти по суша, море и въздух, приети в Ню Йорк на 15 ноември 2000 г. и ратифицирани със Закон No 565/2002 ;
- Препоръка No 19 (2006 г.) от Комитета на министрите към Съвета на Европа (СЕ) относно политиките за подкрепа на позитивното родителство ;
- Препоръка No 5 (2005 г.) от Комитета на министрите към Съвета на Европа относно правата на институционализираните деца ;
- Препоръка No 1286 (1996 г.) от Парламентарната асамблея на СЕ относно европейска стратегия за децата ;
- Резолюция No 97/1996 за равнопоставеност на хората с увреждания, приета от Съвета на Европа и представителите на правителствата на страните членки ;

- Стандартни правила за равни права и възможности за хората с увреждания, приети от Генералната асамблея на ООН на 48-мата й сесия на 20 декември 1993 г. (Резолюция 48/96).

ПАРТНЬОРИ



СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"



asociația
PARTENER
Grupul de Inițiativă
pentru Dezvoltarea Locală

ROMANIA



BULGARIE

Université «St Kliment d'Ohrid» de Sofia (Promoteur du projet)

boul. Shipchenski Prohod 69 A, 1574 Sofia - Bulgarie
Tel 0035929706206
Fax 0035928722321
<http://www.fnpp.uni-sofia.bg>
Personnes de contact:
Nelly PETROVA - DIMITROVA (Email: npetrova_dimitrova@abv.bg)
Hristina OTZETOVA (Email: kristi_o@abv.bg)

Institut des Activites et des Pratique Sociale (SAPI)

Liulin planina 22, A, fl. 2, Bulgaria, Sofia 1606
Tel: 0035928524713
Fax: 0035929533147
www.sapibg.org
Personnes de contact:
Nadia STOJKOVA (Email: nstoykova@sapibg.org)
Yanitza NEDELICHEVA (Email: nedelcheva.yanitza@gmail.com)

Agence nationale pour l'éducation et la formation professionnelle (NAVET)

www.navet.government.bg
Personnes de contact:
Penka NIKOLOVA (Email: p.nikolova@navet.government.bg)

FRANCE:

Groupement d'Intérêt Public - Formation et Insertion Professionnel de l'Académie de Grenoble (GIPFIPAG)

5 rue Roland Garros, 38320 Eybens - France
Tel 0033456524641
Fax 0033456524650
<http://www.ac-grenoble.fr>
Personnes de contact:
Jean Noël PACHOUD (Email: jean-noel.pachoud@ac-grenoble.fr)
Catherine CHABOUD (Email: catherine.chaboud@ac-grenoble.fr)

Greta Nord Isère - Centre de formation continue

Tel : 0033474280486
www.gretani.com
Personne de contact:
Marianne CIVIDINO-REYNAUD (Email: mariette.cividino-reynaud@ac-grenoble.fr)

Greta VIVARAIS PROVENCE (Evalueateur)

Pôle Les Catalins Montélimar
Tel 0033475006126
Fax 0033671109554
Personne de contact:
Patrick NICOLAS (Email: patrick.nicolas@ac-grenoble.fr)

HONGRIE:

Université de Pécs (Hongrie)

Szántó Kovács János u. 1/b., 7633. Pécs - Hongrie
Tel 003672501500
Fax 003672251100
<http://www.pte.hu>
Personnes de contact:
Maria HUSZ (Email: husz@feek.pte.hu)

ROUMANIE:

Association PARTENER - le Groupement d'Initiative pour le Développement Local de Iasi

Str. Vasile Conta, nr. 42, 700106 Iasi - Roumanie
Tel 0040232217884
Fax 0040232270502
<http://www.asociația-partener.ro>
Personnes de contact:
Catalin ILASCU (Email: catalin@asociația-partener.ro)

Université «Alexandru Ioan Cuza» de Iasi

Bulevardul Carol 1 nr. 11, 700506 Iasi - Roumanie
Tel 0040232201028
Fax 0040232210660
<http://www.uaic.ro>
Personne de contact:
Contiu SOITU (Email: soitucontiu@yahoo.com)

Direction departementale pour la protection des droits de l'enfant Iasi

Strada Vasile Lupu, nr. 57A, Iasi, Roumanie
Tel 0040232477731
Fax 0040232279654
www.djpcd.ro
Personne de contact:
Florin ION (Email: florinion@djpcd.ro)

Tozi проект беше финансиран с подкрепата на Европейската Комисия.

Тази публикация касае само нейният автор и Комисията не поема отговорност за това как ще се използва информацията която се съдържа в нея.